

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 1098/2007 z dne 18. septembra 2007 o vzpostavitvi večletnega načrta za staleže trske v Baltskem morju in ribištvo, ki izkorišča te staleže

(COM(2012) 155 final – 2012/0077 (COD))

(2012/C 299/26)

Samostojni poročevalec: **Seppo KALLIO**

Evropski parlament in Svet sta 18. aprila 2012 oz. 24. aprila 2012 sklenila, da v skladu s členom 43(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije Evropski ekonomsko-socialni odbor zaprosita za mnenje o naslednjem dokumentu:

Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 1098/2007 z dne 18. septembra 2007 o vzpostavitvi večletnega načrta za staleže trske v Baltskem morju in ribištvo, ki izkorišča te staleže

COM(2012) 155 final – 2012/0077 (COD).

Strokovna skupina za kmetijstvo, razvoj podeželja in okolje, zadolžena za pripravo dela Odbora na tem področju, je mnenje sprejela 26. junija 2012.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje sprejel na 482. plenarnem zasedanju 11. in 12. julija 2012 (seja z dne 11. julija) s 141 glasovi za in 10 vzdržanimi glasovi.

1. Sklepi in priporočila

1.1 EESO je zelo zadovoljen z uspehom načrta za staleže trske v Baltskem morju in meni, da bi bilo treba načrt podaljšati.

1.2 Meni tudi, da predlagane spremembe členov 4, 5, 8 ter 29(2), (3) in (4) prinašajo sprejemljive in potrebne tehnične novosti, ki bodo zagotovile skladnost načrta s PDEU.

1.3 EESO se ne strinja, da se Komisiji podelijo zakonodajna pooblastila za določanje stopenj ribolovne umrljivosti, kot to predlagata člena 27 in 29 a. Meni namreč, da so odločitve na tem področju v pristojnosti Sveta v skladu s členom 43(3) PDEU.

2. Uvod

2.1 Mednarodni svet za raziskovanje morja (ICES) poroča, da so bili staleži trske v Baltskem morju v začetku novega tisočletja prekomerno izkoriščani. V podrazdelkih ICES 25–32 je zaradi stopnje ribolovne umrljivosti stalež trske v vzhodnem Baltskem morju tako upadel, da je obstajala nevarnost, da si ne bo več opomogel. Stalež trske v zahodnem Baltskem morju v podrazdelkih 22–24 je bil malenkost stabilnejši, čeprav je bil njegov donos očitno pod dolgoročnim potencialnim donosom. Zato je bil z Uredbo Sveta (ES) št. 1098/2007 z dne 18. septembra 2007 vzpostavljen večletni načrt za staleže trske v Baltskem

morju in ribištvo, ki izkorišča te staleže. Njegov namen je bil zagotoviti izkoriščanje baltskih staležev trske v trajnostnih gospodarskih, okoljskih in socialnih pogojih.

2.2 Da bi bil ta cilj dosežen, načrt določa pravila za oblikovanje letnih ribolovnih možnosti za stalež trske z vidikov celotnega dovoljenega ulova in ribolovnega napora. Pravila vsebujejo tudi parameter ribolovne umrljivosti, ki temelji na letnih znanstvenih priporočilih, uporablja pa se za določanje trajnosti ribjih staležev. Nadalje člen 27 Uredbe določa, da stopnjo ribolovne umrljivosti določi Svet s kvalificirano večino na predlog Komisije, s čimer so izpolnjeni cilji upravljanja, ki jih določa načrt. Podobno člen 26 omogoča Svetu, da spremeni načrt in tako zagotovi izpolnitev ciljev.

2.3 Izvajanje načrta je bilo uspešno. Stopnja ribolovne umrljivosti obeh staležev trske iz Baltskega morja je pod ciljno vrednostjo v sedanjem načrtu. Od začetka izvajanja načrta je ribolovna umrljivost staleža trsk v vzhodnem Baltskem morju pod mejo največjega trajnostnega donosa (MSY), njen drstitveni stalež pa je skoraj štirikrat večji. Pri staležu trske v zahodnem Baltskem morju je napredek bolj postopen, a očitno pozitiven.

3. Predlog Komisije

3.1 Cilj predloga Komisije je sprememba Uredbe Sveta (ES) št. 1098/2007 z dne 18. septembra 2007 o vzpostavitvi večletnega načrta za staleže trske v Baltskem morju in ribištvo, ki

izkorišča te staleže. Akt je bil sprejet, preden je začela veljati Pogodba o delovanju Evropske unije (PDEU), zato ga je treba spremeniti v skladu z novo Pogodbo.

3.2 Člen 290 PDEU določa, da lahko zakonodajni akt na Komisijo prenese pooblastilo za sprejemanje nezakonodajnih aktov, ki se splošno uporabljajo in dopolnjujejo ali spreminjajo nekatere ne bistvene elemente zakonodajnega akta. Komisija predlaga, da se postopek odločanja iz členov 26 in 27 Uredbe spremeni v sistem prenesenih pooblastil, ki jih izvaja Komisija, kar bo omogočilo nadzorovanje načrta in ciljnih vrednosti ribolovne umrljivosti.

3.3 Načrt predpisuje, da je treba vsaka tri leta oceniti učinek, ki ga imajo ukrepi upravljanja na zadevne staleže in njihov ribolov. Izpolnjevanje te zahteve pa je zelo težavno zaradi omejene razpoložljivosti ustreznih podatkov, na podlagi katerih se izvede ustrezna ocena. Znanstveniki namreč menijo, da je popolna ocena triletnih rezultatov načrta izvedljiva šele po petih letih od začetka izvajanja načrta. Zato je treba časovne roke za oceno načrta spremeniti.

3.4 Komisija prav tako predlaga, da se ji dodelijo izvedbena pooblastila, da ugotovi, ali so izpolnjeni pogoji iz člena 29 o izključitvi nekaterih območij Baltskega morja iz obsega ukrepov.

3.5 Poleg tega so si Komisija in države članice zastavile cilj doseči največji trajnostni donos (MSY) za izčrpane staleže najpozneje do leta 2015, vendar to ni navedeno kot cilj načrta. V izogib dvomnostim v načrtu bi moral ta vsebovati sklic na največji trajnostni donos.

3.6 Člena 5 in 8, ki določata celotni dovoljeni ulov (TAC) trske in največje dovoljeno število dni odsotnosti iz pristanišča, je treba ustrezno dopolniti, da se pojasni, da je zadevni postopek opredeljen v Pogodbi.

4. Posebne ugotovitve

4.1 EESO je zelo zadovoljen z uspehom načrta za staleže trske v Baltskem morju in meni, da bi bilo treba načrt podaljšati.

4.2 Komisija v členu 4 predloga dopolnjuje cilje načrta. EESO meni, da je sklic na največji trajnostni donos skladen s skupnim ciljem EU za ribje staleže.

4.3 Komisija predlaga spremembo členov 5 in 8 načrta tako, da se določba o odločanju Sveta s kvalificirano večino zamenja

z določbo o odločanju v skladu z novo Pogodbo. Gre za tehnične spremembe, ki odražajo spremenjen postopek odločanja, ki ga je uvedla PDEU.

4.4 Komisija v zvezi s členom 26 predlaga, da se ocena načrta izvede vsakih pet let. EESO sprejema razloge za ta predlog, vendar opozarja, da je treba stanje staležev trske spremljati vsako leto ob upoštevanju načrta in v povezavi z ocenami ribjih staležev, ki jih opravlja Mednarodni svet za raziskovanje morja.

4.5 Glede na sedanji postopek odločanja Komisija predlaga spremembe členov 29(2), (3) in (4), da bo lahko dovoljevala izjeme pri omejitvah ulova. V skladu s predlogom bi Komisija izjeme potrjevala letno z izvedbenimi akti, medtem ko bi odbor predstavnikov držav članic ocenil njeno delo in pripravil poročilo. EESO podpira razširitev pristojnosti Komisije na tem področju, a poudarja, da je treba osnutke sklepov predložiti dovolj zgodaj, da se lahko pripravi ocena pred začetkom naslednjega ribolovnega obdobja.

4.6 V skladu s predlogom se spreminjata člena 27 in 29, ki Komisijo tako pooblašata, da sprejme delegirane akte. EESO je izrazil svoje stališče o tej temi že v prejšnjih mnenjih⁽¹⁾, kjer je zapisal, da mora biti pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov časovno omejeno. Poleg tega bi morali biti delegirani akti omejeni na področja, na katerih je nujno, da se odločitve sprejemajo hitro.

4.7 Predlog iz člena 29 a, da se Komisijo pooblasti za sprejemanje delegiranih aktov na podlagi členov 26 in 27, bi pomembno spremenil načela oblikovanja ribiške politike EU. Prenos pooblastila upravičuje počasen skupni postopek odločanja Komisije in Parlamenta. EESO meni, da bi bilo treba za rešitev te težave najprej razjasniti razdelitev pooblastil med Parlamentom in Svetom v skladu s členom 43(2) in (3) PDEU. Po prepričanju EESO je stopnja ribolovne umrljivosti, opredeljena v skladu s členom 27 načrta, neposredno povezana z določanjem in razporejanjem ribolovnih možnosti in je zato v skladu s členom 43(3) PDEU izključna pristojnost Sveta.

4.8 Namen načrta za staleže trske v Baltskem morju je tudi zagotoviti stabilne ribolovne možnosti, na podlagi katerih bodo lahko komercialne ribiške družbe z zanesljivostjo razvijale svoje ribolovne dejavnosti. EESO izraža zaskrbljenost zaradi možnosti, da se Komisiji podeli pristojnost za spreminjanje ciljne stopnje ribolovne umrljivosti, na podlagi katere se določa lovne kvote, saj bi to lahko zelo hitro odprlo vrata hitrim spremembam lovnih kvot, kar bi škodovalo ribištvu.

⁽¹⁾ CESE, UL C 107, 6.4.2011, str. 33–36 in CESE, UL C 43, 15.2.2012, str. 56–59.

4.9 Naslednji razlog, zakaj bi moral Svet obdržati pristojnost odločanja za ciljne stopnje ribolovne umrljivosti v načrtu, je, da se načela, na katerih temeljijo znanstvena priporočila, menjajo iz leta v leto. Znanstveno mnenje namreč ne upošteva potrebe po socialno-ekonomski stabilnosti. Spremembe načel ali načinov izračunavanja lahko pomembno vplivajo na priporočila raziskovalcev glede ciljne vrednosti za ribolovno umrljivost, tudi če se stanje staleža rib ni bistveno spremenilo.

4.10 EESO opozarja tudi na prizadevanja za oblikovanje skupnega modela za upravljanje baltske trske in pelagičnih vrst. Načrt na podlagi tega modela bo čez čas zamenjal večletni načrt za staleže trske v Baltskem morju, zato je dovolj, da se spremeni samo najnujnejše v sedanjem načrtu, ki prinaša pozitivne rezultate.

V Bruslju, 11. julija 2012

Predsednik
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Staffan NILSSON
